

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Шаповал В.С., здобувач вищої освіти,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна
Косенко А.В., кандидат економічних наук, доцент,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6256-9329>

Виникнення теорії інновацій зумовлене перебігом історичного розвитку суспільного виробництва, особливо в період його індустріалізації. Періодично чергуються фази поживлення виробництва, потім його бурхливе зростання, настання кризи надвиробництва, що переходить в стадію депресії, стали сприйматися як певні закони функціонування капіталу і певна властивість, властива економіці машинного виробництва. У свою чергу, державно-монополістичний шлях розвитку вітчизняної промисловості з жорсткою системою планування і розподілу породив певною мірою надії на стабільність темпів індустріалізації. З цією метою створювалися гігантські однопродуктові підприємства, які багато в чому повторювали недоліки функціонування великого капіталу. Монополія таких підприємств забезпечувалася централізованим розподілом неконкурентоспроможної продукції споживачам, що негативно позначалося на темпах науково-технічного прогресу і призводило до екстенсивного розвитку промислового виробництва.

У 1925 р економіст Микола Кондратьєв, вивчивши великий статистичний матеріал, пов'язаний з циклічністю чергування фаз в промисловому виробництві, встановив існування довгих хвиль (або циклів), або великих циклів кон'юнктури. У результаті цього дослідження було визначено, що основою довгих хвиль (або циклів) тривалістю від 40 до 60 років є зміна пасивної частини капіталу, до якої належать будівлі, споруди, комунікації, передавальні пристрої тощо. Середні промислові цикли тривалістю 7-10 років включають заміщення активної частини капіталу у вигляді верстатів, транспортних засобів тощо. Короткі хвилі тривалістю 3-3,5 роки поширювалися ринковими кон'юнктурними змінами по відношенню до окремих видів продукції.

У хвильовій теорії Н.Д. Кондратьєва австрійський економіст Йозеф Шумпетер, який працював у Гарвардському університеті в США,

бачив можливість подолання криз і спадів у промисловому виробництві шляхом інноваційного оновлення капіталу за допомогою технічних, організаційних, економічних і управлінських інновацій. У своїй фундаментальній праці «Ділові цикли» (1939) Шумпетер навів три типи циклів. Перший цикл був пов'язаний з промисловою революцією, яка почалася з розвитком промисловості у Великобританії. Другий цикл збігся з появою залізниць, машинобудування, пароплавів і тривав до 90-х років XIX століття. Третій цикл був пов'язаний з використанням електроенергії в промисловості, винаходом двигуна внутрішнього згорання, розвитком хімічної промисловості.

У теорії і методології інновацій ділові цикли, наведені Шумпетером, тепер зазвичай пов'язані зі зміною технологічних режимів суспільного виробництва. У тісному зв'язку зі зміною фаз життєвого циклу технологічного порядку прийнято виділяти в сучасному понятті інноваційні інновації-продукти, нововведення-процеси і модифікації продукції. Інновації-продукти прийнято вважати первинними. Вони з'являються в глибинах економіки попереднього технологічного порядку. Сама поява неординарних нововведень-продуктів означає фазу виникнення нового технологічного порядку. Однак його повільний розвиток протягом певного періоду часу пояснюється монопольним становищем окремих фірм і компаній, які першими застосували продуктові інновації і успішно розвивалися, домагаючись високих прибутків, оскільки захищені законами про інтелектуальну власність.

У сучасній концепції теорії інновацій прийнято виділяти такі поняття, як життєвий цикл продукції і життєвий цикл технології виробництва. Життєвий цикл товару складається з чотирьох фаз. На першому етапі проводяться дослідження і розробки для створення інноваційного продукту. Завершується етап передачею розробленої технічної документації виробничим підрозділам промислових організацій. На другому етапі відбувається технологічний розвиток крупносерійного виробництва нової продукції. І перша, і особливо друга фаза пов'язані зі значними ризиковими інвестиціями, які розподіляються на поворотній основі. Подальше збільшення масштабів виробництва супроводжується зниженням собівартості продукції і збільшенням прибутку. Це дає можливість окупити вкладення в першу і другу фази життєвого циклу продукту. Потім настає третя фаза, особливістю якої є стабілізація обсягу продукції, що випускається. На четвертій фазі спостерігається поступовий спад виробництва і продажів.

Таким чином, інноваційний менеджмент - це процес управління кардинальними змінами в продуктах праці, засобах виробництва, послугах та іншій інноваційній діяльності, що є одним з основних напрямків розвитку суспільного виробництва. Підприємствам слід розширювати залучення позикових коштів і власного прибутку для реалізації інновацій, впровадження нового обладнання і технологій, організації нових галузей, що підвищують економічну стійкість і конкурентоспроможність.

Аналіз документів з реформування промислових підприємств показує, що в процесі корпоративного розвитку будуть розглянуті можливості створення інноваційних дочірніх підприємств в різних сферах діяльності. Всі напрямки і форми інвестиційної діяльності підприємства здійснюються за рахунок сформованих ним інвестиційних ресурсів. Рівень ефективності не тільки інвестиційної, але і всієї виробничої діяльності підприємства багато в чому залежить від характеру формування цих ресурсів. Інвестиційні ресурси підприємства - це всі форми капіталу, залучені ним для інвестування в реальні та фінансові інвестиційні проекти.

Всі напрямки і форми інвестиційної діяльності підприємства здійснюються за рахунок сформованих ним інвестиційних ресурсів. Рівень ефективності не тільки інвестиційної, але і всієї виробничої діяльності підприємства багато в чому залежить від характеру формування цих ресурсів. Інвестиційні ресурси - це всі форми капіталу, залучені ним для інвестування в реальні та фінансові інвестиційні проекти. Таким чином, при аналізі організації інноваційного менеджменту необхідно спиратися на категорію «інноваційний менеджмент» і враховувати як процесні, так і системні аспекти організації управління.

Література:

1. Pererva P.G., Kocziszky G., Szakaly D., Veres Somosi M. (2012). Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI». 668.
2. Кобелева Т.О. Формування показників комплаєнс-безпеки держави та підприємства. *Механізми управління соціо-екологоекономічною безпекою держави*: колективна монографія / Т.О. Кобелева, А.М. Черчик, Н.В. Коленда та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Черчик. Луцьк : Терен, 2019. С. 193-208.
3. Кобелева Т.О. Чотири стратегії комплаєнс-захисту в системі економічної безпеки промислового підприємства. *Обліково-аналітичне забезпечення системи фінансово-економічної безпеки: інформаційно-комунікаційні технології та антикорупційний менеджмент*: матеріали VIII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. для здобувачів вищ. освіти і молодих науковців, Харків, 07 листопада 2019 р. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. С. 192-195.

4. Зіненко К.А., Кобелева Т.О. Складові економічної безпеки будівельного підприємства. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін*. зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф. (27 жовтня 2022 р.) / орг. ком.: Н. Канцедал [та ін.]; Полтав. держ. аграрний ун-т. Полтава: ПДАУ, 2022. С. 1174-1176.

5. Зіненко К.А., Кобелева Т.О. Методичний підхід до комплексного оцінювання економічної безпеки будівельного підприємства. *Сучасні технології менеджменту*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 21 жовтня 2022 р. / відп. ред. Л. Черчик. Луцьк: ВНУ ім. Л. Українки, 2022. С. 71-74. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/60200>

6. Зіненко К.А., Кобелева Т.О. Система індикаторів оцінки економічної безпеки будівельного підприємства. *Інноваційна модернізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів*: матеріали 7-ї Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 15-16 листопада 2022 р. / орг. ком.: О.І. Маслак [та ін.]; Кременчук. нац. ун-т ім. М. Остроградського [та ін.]. Електрон. текст. дані. Кременчук, 2022. С. 376-379.

7. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с.

CHARACTERISTICS OF THE MOTIVATION OF IT EMPLOYEES WHO WORK REMOTELY

Shaforenko S., postgraduate*,
State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine

With the development of technology and the widespread use of the Internet, employees have the opportunity to choose a convenient type of employment. In this regard, remote work is gaining more and more popularity worldwide, expanding people's opportunities to realize themselves in their favorite profession. According to a study by the Pew Research Center, by 2020, only 6 % of workers globally were expected to work remotely. However, already in 2022, this indicator increased to 25 %, and in 2023, more than 60 % of specialists from various companies around the world chose the remote work mode [1]. According to a study by Upwork, in 2023, there were 73.5 million people working remotely worldwide, and by 2028, their number is expected to increase to 162.3 million.

In Europe, the knowledge, skills, and abilities of teleworkers are most widely used in science and education (19% of employees with remote work experience), business services such as law, auditing, consulting, market

* *Scientific supervisor – Zaika S.O., Doctor of Economics, Professor*